

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ І МЕНЕДЖМЕНТУ
ім. Г. Е. ВЕЙНШТЕЙНА**

ТЕЗИ

**ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
ПОГЛЯД МОЛОДІ»**

**6 – 7 КВІТНЯ 2021 р.
м. Одеса**

ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ: АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЇ Й УПРАВЛІННЯ

**Масленніков О. Є., Гладуніна К. Ю., студ. СВО «Бакалавр»
Науковий керівник – д.е.н., доц. Радченко О. П.**

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, м. Одеса

Постійні трансформаційні процеси у національній економіці потребують розвитку інвестиційної й інноваційної складової у макроекономічному середовищі країни та вимагають переходу до нових форм і методів цілеспрямованого впливу на свідомість представників суспільства з метою підвищення соціально-економічної результативності й ефективності їх діяльності у господарській системі. Пріоритетні перетворення у господарській системі країни не можуть бути ефективно впроваджені без створення сучасних стимулів до продуктивної праці у поєднанні з високою структурованістю, психологічною стійкістю та дисципліною.

Аналізуючи історичні аспекти розвитку людства відмітимо, що ефективна результативність структурно-функціональних перетворень у національній економіці візуалізується їх впливом на ставлення національного суспільства до продуктивної праці, тому сучасна стратегія формування ефективних соціально-економічних технологій у системі стратегічного управління на всіх рівнях безумовно необхідна.

Питання соціально-психологічних й управлінських аспектів формування людського капіталу у національній економіці досліджували: В. Борщ, Е. Кузнецов, Т. Чернявська, Ю. Сафонов, Ю. Пирогова, О. Побережець та ін.

Наш час більш мінливий, більш текучий, більш нестримний, ніж будь-яка епоха у всій історії людства. Прискорилося все – темп збору наукових даних, винахідницька активність, швидкість вироблення нових технологічних рішень, процеси трансформації психологічної реальності, зростання добробуту. Все щодня складається в нову, раніше невідому комбінацію і ставить людину перед необхідністю відповідати їй. Раніше неможливо було навіть представити подібну нестабільність, але зараз вона вже не дозволяє людині скористатися старим досвідом, хоча багато хто ще не усвідомлює цього. Практично в кожній сфері життя ми стикаємося з блискавичним застаріванням фактів, теорій і методів. Потрібно навчати людей креативному мисленню, щоб вони були готові прийняти нове, уміли імпровізувати. Вони повинні не боятися змін, уміти зберігати спокій в бурхливій течії нового і по можливості вітати нове. Це відноситься і до підготовки менеджерів, які мають бути здатні узяти під контроль стрімке і неминуче застарівання тільки що впровадженого у виробництво продукту чи послуги, способу виробництва, що тільки що засвоєний. Це мають бути досить тямущі люди, щоб у них вистачило розуму не боротися із змінами, а передбачати їх, і досить зухвалі, щоб радіти їм. Необхідно формувати людей-імпровізаторів, людей, здатних приймати блискавичні, творчі рішення. [1]

Сьогодні людський капітал треба розглядати як процес становлення характеру та особистісного розвитку, що сприятиме зростанню національної

економіки. В умовах глобальних викликів, людський капітал національної економіки необхідно всебічно підтримувати, розвивати, відтворювати та забезпечувати динамічне зростання.

Модель концептуальної основи людського капіталу у національній економіці представлена на рис. 1. Основні компоненти формування та відтворення людського капіталу у національній економіці: загальне та професійне навчання, фізичне та моральне виховання, психологічна підтримка, наука й інновації, система охорони здоров'я, розвиток соціальної інфраструктури, мотивація та ін.

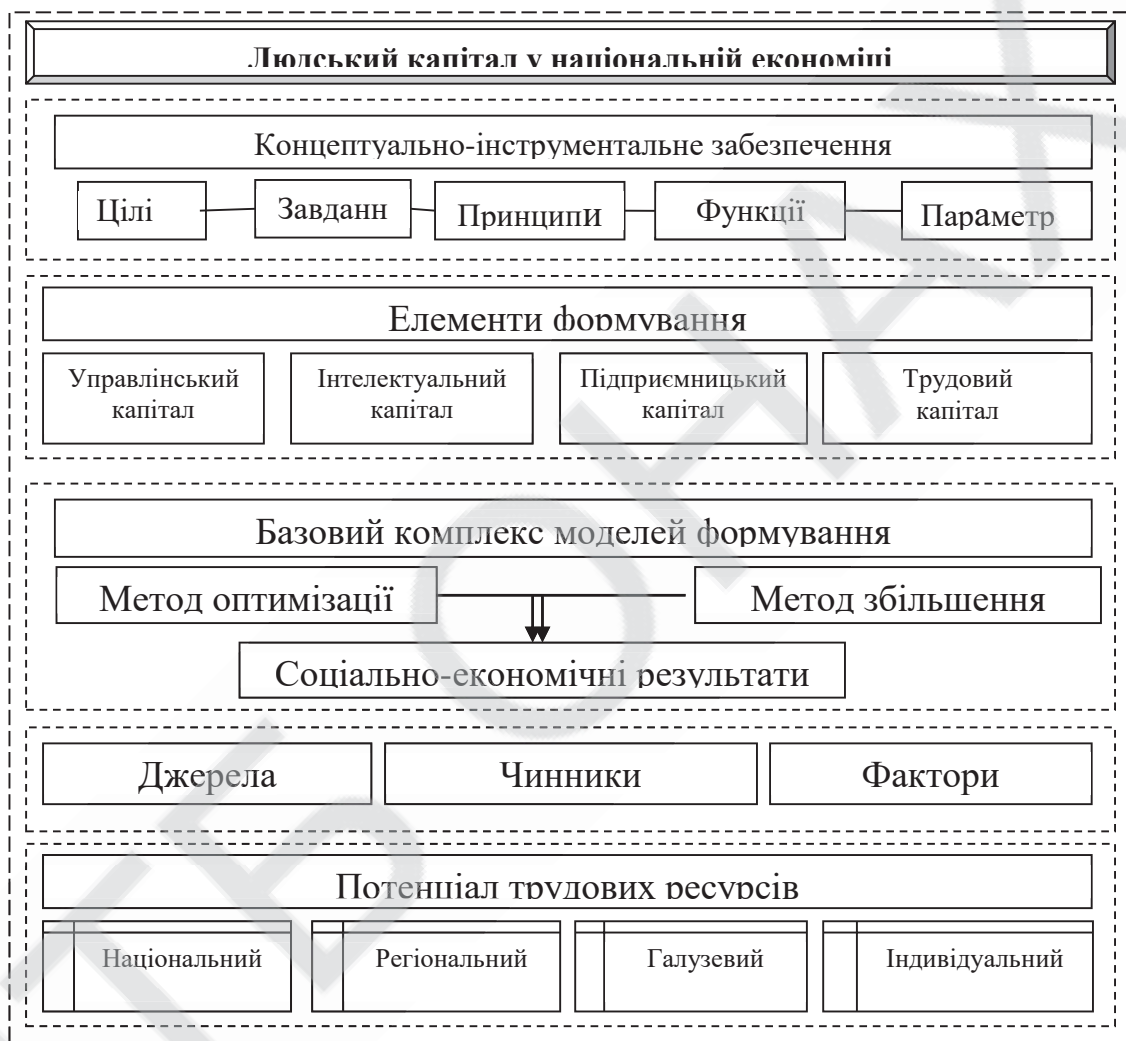

Рис. 1. Модель концептуальної основи людського капіталу у національній економіці (Джерело: розроблено авторами)

Людські ресурси національної економіки містять сукупність соціальних і психологічних характеристик та їх відмінність полягає в тому, що індивідууми наділені інтелектом, отже, їх реакція на зовнішню дію, тобто (управління) емоційно-осмислена, а не механічна; процес взаємодії між суб'єктом управління і об'єктом є двостороннім; маючи інтелект, службовці здатні до постійного самовдосконалення і розвитку, що є найбільш важливим і довготривалим джерелом підвищення ефективності будь-якої організації; люди обирають конкретний вид діяльності (виробничий/невиробничий,

розумовий/фізичний), усвідомлено ставлячи перед собою певну мету. Тому суб'єкт управління повинен надавати всі можливості для реалізації цих цілей, створювати умови для втілення мотиваційних настанов до праці. Людські ресурси є конкурентним багатством будь-якої організації. [8]

Таким чином, забезпечення розширеного відтворення людського капіталу у національній економіці є стратегічним завданням, яке може бути розв'язане спільними зусиллями державними й регіональними інституціями, суб'єктами господарювання та українським суспільством. Громадяни країни повинні прагнути до отримання максимального обсягу загальних, фахових та спеціальних компетенцій, які забезпечать отримання відповідного результату, який візуалізує ефективність їх діяльності. Національне суспільство та державні (регіональні) інституції повинні забезпечити розвиток системи професійно-технічної та вищої освіти, що суттєво сприятиме зростанню людського потенціалу та капіталу в масштабах національного суспільства, а суб'єкти господарювання отримують висококваліфіковані, конкурентоспроможні та цілеспрямовані трудові ресурси й адаптує їх за рахунок відповідних навчально-практичних заходів, що сприятиме формуванню, розвитку та відтворенню людського капіталу у національній економіці відповідно до визначених цілей, завдань і параметрів розвитку країни.

Література:

1. Чернявська Т.П. Креативне мислення менеджерів. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2020. Том 21. Вип. 4 (47). С. 146-157.
2. Мельник Ю.М. Забезпечення пріоритетного розширеного відтворення людського капіталу у промисловості. Економічний вісник. Запорізька державна інженерна академія. 2018. № 6(18). С. 278-286.
3. Чернявська Т.П. Психологія управління організаційною поведінкою // Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика: монографія, книга п'ята / [за ред. д.е.н., проф. Кузнецова Е.А.]. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, Розділ 11. 2017. С. 248-266.
4. Борщ В. І. Процеси формування та розвитку управлінського капіталу в інноваційній економіці. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти: монографія. Вип. 2 ; за ред. д.е.н., доц. Ковтуненко К. В., д.е.н., проф. Є. І. Масленнікова. Херсон : Грінь Д. С., 2017. С. 641-652.
5. Кузнецов Е. А. Методологія професіоналізації управлінської діяльності в Україні. Монографія. Херсон : ОЛДІ ПЛЮС, 2017. 382 с.
6. Чернявська Т.П. Роль лідерства як платформи для актуальних організаційних перетворень // Актуальні проблеми економіки і менеджменту: теорія, інновації та сучасна практика: монографія, книга четверта / [За ред. д.е.н., проф. Кузнецова Е.А.]. - Херсон: Грінь Д.С., Розділ 9. 2016. С. 350-396.
7. Кузнецов Е. А. Професіоналізація управлінської діяльності: система, механізм та інноваційна динаміка. Монографія. Одеса : Наука і техніка, 2015. 368 с.

8. Пирогова Ю. В. Соціально-психологічні аспекти управління людськими ресурсами у сфері публічної служби України: теоретичний дискурс. Державне управління та місцеве самоврядування. 2018. вип. 4 (39). С. 152-158.

РОЗВИТОК АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ

Ступницька М.І., СВО «Магістр» ф-ту ММіЛ

Науковий керівник – проф. Седікова І. О.

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Розвиток країни залежить від стабільного економічного зростання усіх галузей економіки. На ринку харчової промисловості України кондитерська галузь є однією з найбільш перспективних. Тим не менш, не зважаючи на її потужний інвестиційний, експортний, інноваційний та асортиментний потенціал, за останні сім років розвиток кондитерської галузі має спадну тенденцію та прояви входу у кризовий процес. Таким чином, особливого значення набуває аналіз основних проблемних аспектів в діяльності суб'єктів господарювання у сучасних умовах, які є наслідком кризових явищ в даній сфері, що підтверджує актуальність досліджуваної проблематики [1].

Антикризове управління - мікроекономічна категорія, яка відображає виробничі відносини по відношенню до конкретного підприємства. На рівні підприємства вони складаються як сукупність форм і методів реалізації антикризових процедур [2].

Економічна діяльність - це усі види діяльності людей, які дозволяють суспільству забезпечувати себе матеріальними ресурсами для існування. Процеси розвитку соціально-економічних систем (надалі СЕС) схильні до циклічних закономірностей, що спонукають до осмислення проблем їх циклічного розвитку. Сукупність такого роду проблем призводить до виникнення різних видів криз. Ефективне рішення даних проблем проводиться на основі інструментів АКУ [2].

Дослідженням теми розвитку вітчизняної кондитерської галузі, особливостей прояву кризових явищ на підприємстві та розробки аспектів антикризового управління займалися такі вчені, як: А.Г. Грязнова, М. Туган – Барановський, Кейнс Джон М., Е.М.Коротков, Р. Ноен, Н.Г. Becker, М. Кондратьєв, В.О. Василенко, А. Колосс, В.І. Кошкін та ін.

В економічній літературі є чимало визначень антикризового управління, деякі з яких наведені в табл. 1.

Таблиця 1 – Концепції антикризового управління*

Автор	Зміст концепції
А.Г. Грязнова	Система управління підприємством, яка має комплексний, системний характер і спрямована на запобігання або усунення несприятливих для бізнесу явищ за допомогою використання всього потенціалу сучасного менеджменту, розробки і реалізації на підприємстві спеціальної програми, що має стратегічний характер, що дозволяє усунути тимчасові труднощі, зберегти і примножити ринкові позиції за

- ст. викладач Пчелянська Г.Б.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
58. **ТОВАРНА СТРУКТУРА ЕКСПОРТУ АГРОПРОДОВОЛЬЧОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ** 119
Федченко Є.О., студентка СВО «Бакалавр» факультету ЕБіК
Чебанова Т.Р., студентка СВО «Бакалавр» факультету ЕБіК
Науковий керівник - PhD, ст.викл. Баранюк Х.О.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
59. **ПРОБЛЕМИ АНАЛІЗУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ** 120
Франкевич І.П., студ. СВО «Магістр» ф-ту ЕБіК
Сердюк К.В., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ЕБіК
Науковий керівник – к.е.н., доц. Ступницька Т.М.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
60. **ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ** 122
Хауліна К.В., студ. СВО «Магістр», ф-ту ЕБіК
Домброван Я.Ю., студ. СВО «Бакалавр», ф-ту ЕБіК
Наукові керівники – к.е.н., доц. Маркова Т.Д.
ст. викладач Пчелянська Г.Б.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
61. **ОСОБЛИВОСТІ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА АУДИТУ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО Й АНАЛІЗ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ (РОБІТ, ПОСЛУГ) НА ДП «КУЛІНДОРІВСЬКИЙ КХП» ДЕРЖАВНОГО АГЕНТСТВА РЕЗЕРВУ УКРАЇНИ** 125
Черненко А.В, магістр 1-го курсу спец. «Облік і оподаткування»
Науковий керівник – проф. Іванченкова Л.В.
62. **ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПЕРСОНАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА** 127
Білан В.В., студентка 4 курсу СВО «Бакалавр», ФЕБіК
Науковий керівник – доц. Васьковська К.О.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
63. **ОПЛАТИ ПРАЦІ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ** 130
Шоман О.Р., студ. СВО «Магістр», ФЕБіК
Науковий керівник – к.е.н., доц. Скляр Л.Б.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
64. **ФІСКАЛЬНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ** 132
Курдоглова М.П., студ. СВО «Магістр», ФЕБіК
Науковий керівник – к.е.н., доц. Скляр Л.Б.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
65. **ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ: АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЇ Й УПРАВЛІННЯ** 135
Масленніков О. Є., Гладуніна К. Ю., студ. СВО «Бакалавр»

- Науковий керівник – д.е.н., доц. Радченко О. П.
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, м. Одеса
66. **РОЗВИТОК АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ КОНДИТЕРСЬКОЇ ГАЛУЗІ** 138
Ступницька М.І., СВО «Магістр» ф-ту ММіЛ
Науковий керівник – проф. Седікова І. О.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
67. **ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ** 140
Муркалова Д.І., студ. СВО «Бакалавр», ф-ту ММіЛ
Науковий керівник – к.е.н., доц. Мужайло В.Д.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
68. **УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНИМИ ПОТОКАМИ ІТ ПІДПРИЄМСТВ** 141
Прунчак М.М., СВО «Магістр» ф-ту ММіЛ
Науковий керівник: к.е.н., доц., докторант Козак К.Б.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
69. **РОЗВИТОК КУЛЬТУРИ ХАРЧУВАННЯ ПОЗА ДОМОМ В УКРАЇНІ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ РИНКУ ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ** 144
Полянська Ю.Ю., СВО «Бакалавр» ф-ту ММіЛ
Науковий керівник – ст. викл. Коренман Є.М.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
70. **ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА** 146
Юрчак М.О., студ. СВО «Бакалавр» ф-ту ММіЛ
Науковий керівник – к.е.н., доц. Відоменко І.О.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
71. **ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ВИРОБНИКА КОНЬЯЧНИХ ВИРОБІВ** 149
Шиленко І.І., СВО «Бакалавр», ф-ту ММіЛ
Науковий керівник – к.е.н., доц. Відоменко І. О.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
72. **УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ЛОГІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ ДИВЕРСИФІКОВАНОГО ПІДПРИЄМСТВА** 151
Молодід А. Ю., студ. СВО «Бакалавр», ф-ту ММіЛ
Науковий керівник – к.е.н., доц. Відоменко І. О.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса
73. **УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ДІЯЛЬНОСТІ ВИНОРОБНОГО ПІДПРИЄМСТВА** 153
Курганова А.В., студ. СВО «Бакалавр», ф-ту ММіЛ
Науковий керівник – к.е.н., доц. Відоменко І.О.
Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса